

افزایش ظرفیت صادرات نفت؛ از غرب کارون تا جاسک

خط لوله هزار کیلومتری از خوزستان تا سواحل مکران علاوه بر ارتقا امنیت بازار انرژی ایران همچنین ظرفیت صادرات پایانه‌های نفت کشور را تا یک میلیون بشکه افزایش می‌دهد و صادرات به بازارهای آسیایی را تسهیل می‌کند.

ساخت خط لوله انتقال نفت خام از گوره به جاسک در حالی به طور رسمی از روز پنجشنبه آغاز شده که ایران با اجرای این طرح نه تنها از نظر اقتصادی و امنیتی در بازار انرژی جایگاه خود را تثبیت می‌کند بلکه می‌تواند با انتقال نفت خام غرب کارون به سواحل دریای عمان، با افزایش ظرفیت صادراتی خود در پایانه‌های نفتی، به بازارهای صادراتی خود در آسیا نزدیک‌تر شود.

از سوی دیگر به دلیل استراتژیک بودن خلیج فارس و تنگه هرمز این اجازه را به ایران می‌دهد تا صادرات نفت خود را خارج از این محدوده راهبری کند. این موضوع بیش از هر زمان در ۸ سال جنگ

تحمیلی احساس شد که جزیره خارک به عنوان پایانه اصلی صادرات نفت بارها مورد حمله عراق قرار گرفت و لزوم وجود پایانه دیگری در خارج از تنگه هرمز مورد توجه واقع شد.

بنابراین از همان زمان، داشتن یک پایانه ثابت صادراتی نفتی خارج از خلیج فارس و نزدیک به اقیانوس هند از آرزوها و برنامه‌های دست‌اندرکاران وزارت نفت بوده که در بعضی از برهه‌ها که شرایط به نظر عادی می‌رسید، تلاش برای پایان بردن پروژه کم شد و به همین دلیل به انجام رسیدن آن تا امروز طول کشید.

عزم دولت تدبیر و امید اما بر تکمیل این خط لوله استوار بود که با تاکید رهبر معظم انقلاب برای توسعه سواحل مکران، این مهم به اجرا درآمد و قرار است تا پایان سال، نفت غرب کارون از بندر جاسک صادر شود.

البته تنها هدف پروژه را نمی‌توان برنیازی از تنگه هرمز دانست، اما همان‌طور که همسایگان نفتی ایران مانند عربستان، امارات و عراق چند پایانه برای صادرات نفت خام خود دارند، ایران نیز به این موقعیت نیاز دارد تا صادرات نفت خود را در صورت نیاز تضمین و با نزدیک شدن به بازار هدف هزینه‌ها را کمتر کند.

در حال حاضر روزانه ۱۷ میلیون بشکه نفت خام از تنگه هرمز عبور می‌کند که معادل حدود ۲۰ درصد از کل نفت جهان در شرایط کرونا است. موقعیت ویژه این گلوگاه انرژی دنیا باعث شده تا کشورها راه‌های دیگری را برای رساندن نفت خود به مشتریان جایگزین کنند.

عربستان و امارات در حال حاضر با ایجاد خط لوله تا دریای سرخ امکان صادرات دوسوم نفت خود را از مسیری به جز تنگه هرمز دارند. از همین رو لازم بود تا ایران نیز مسیر جایگزینی برای خود تعریف کند. آمارها نشان می‌دهد که هم‌اکنون ظرفیت خطوط لوله منطقه خاورمیانه حدود ۱۰ تا ۱۱ میلیون بشکه در روز است.

با بهره‌برداری از خط لوله هزار کیلومتری از گوره به جاسک در شرایط فعلی یک میلیون بشکه به این میزان اضافه می‌شود و با بهبود عملکرد این خط لوله می‌توان این حجم را تا ۳ میلیون بشکه در روز نیز افزایش داد تا نفت کشور بدون عبور نفتکشی از تنگه هرمز به آب‌های اقیانوسی برسد.

این خط لوله هزار کیلومتری در مسیر خود ۵ تلمبه خانه و سه

ایستگاه توپکرانی خواهد داشت که از خوزستان آغاز می‌شود و بعد از عبور از استان بوشهر به شرق استان هرمزگان و بندر جاسک می‌رسد.

در آنجا نیز علاوه بر ساخت پایانه صادراتی نفت خام و میعانات گازی، ۲۰ مخزن ذخیره‌سازی نفت خام ساخته خواهد شد که حجم مخازن ذخیره‌سازی کشور را ۱۰ میلیون بشکه افزایش می‌دهد.

در کنار این پایانه و مخازن ذخیره‌سازی، همچنین ۳ گوی شناور برای صادرات نفت نیز در نظر گرفته شده است.

از سوی دیگر با راه‌اندازی این پایانه می‌توان با احداث خط لوله‌ای از پالایشگاه ستاره خلیج فارس به بندر جاسک، امکان صادرات روزانه ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار بشکه میعانات گازی پارس جنوبی در روز را فراهم کرد.

اهمیت پایانه جاسک آنجا بیشتر می‌شود که می‌توان با احداث خط لوله نکا به جاسک از شمال تا جنوب کشور، زیرساخت‌های لازم برای تبدیل شدن ایران به هاب انرژی منطقه را فراهم کرد. زیرا با احداث این خط لوله، امکان سوآپ (دریافت نفت در مرزهای شمالی و تحویل در پایانه جاسک در جنوب کشور) نفت همسایگان شمالی افزایش پیدا می‌کند.

با توجه به این موارد، اگرچه دولت تدبیر و امید و وزارت نفت در تلاش است تا خط لوله انتقال نفت از گوره به جاسک را تا پایان سال به اتمام برساند اما از احداث پایانه صادراتی جاسک نیز غافل نبوده تا آنجا که اکنون این پایانه با پیشرفت فیزیکی ۴۰ درصدی در حال ساخت است تا همزمان با افزایش تولید نفت از میادین مشترک غرب کارون، فرصت لازم برای صادرات نفت تولید شده را نیز فراهم کند.